

exemplaar nr.

kwartaaloverzicht
binnenlandse veiligheidsdienst

2^e kwartaal 1978

KWARTAALOVERZICHT

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

2e KWARTAAL 1978

I N D E X K W A R T A A L O V E R Z I C H T 2e KWARTAAL 1978

	Blz.
I. <u>ACTIVITEITEN VAN BUITENLANDSE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN</u>	
Cuba: Hechte banden met Moskou	1
Polen: Amoureuze contacten tussen Poolse vrouwen en Nederlanders	8
II. <u>ANTI-DEMOCRATISCHE STROMINGEN</u>	
Het 9e WVV-congres, Italiaans en Frans vakverbond in de contramine	12
Elfde Wereldjeugdfestival	17
CPN in de verkiezingen	19
Pro-Chinese groeperingen	22
Trotskisme: IKB na de verkiezingen	25
Bond voor Dienstplichtigen	28
De "Groep Glimmerveen" en de verkiezingen	31
Oplevend neo-Nazisme, ook in Nederland?	32
III. <u>MINDERHEDEN - ACTIVISME - TERRORISME</u>	
Molukkers: recente ontwikkelingen	35
Ontwikkelingen rond het Palestijns terrorisme	38
Politieke activiteiten onder Turkse gastarbeiders	41
Anti-fascisme Komitee A'dam	44
Activistenkernen Rood Verzetsfront	45
IV. <u>DE BEVEILIGING-BEVORDERENDE TAAK VAN DE BVD</u>	
Beveiligingsrisico's bij het gebruik van schrijfmachines	48

I. ACTIVITEITEN VAN BUITENLANDSE INLICHTINGEN- EN VEILIGHEIDSDIENSTEN

CUBA: HECHTE BANDEN MET MOSKOU

Het militaire optreden van Cuba op het Afrikaanse continent en haar voortdurend toenemende betrokkenheid bij de politieke en technologische ontwikkelingen in tal van Afrikaanse landen is een demonstratieve bevestiging van de hechte relatie tussen Moskou en Havana.

Politieke situatie

Cuba stemt thans haar internationale optreden volledig af op de buitenlandse politiek van de Sowjet-Unie, een situatie die het gevolg is van de sinds het eind van de zestiger jaren door de Sowjet-Unie uitgeoefende politieke en vooral ook economische druk op Cuba.

Voordien, gedurende het eerste decennium na de Cubaanse revolutie (1959), voer Cuba in haar buitenlandse politiek een Moskou niet welgevallige koers met name ten aanzien van de verspreiding van het communisme in Zuid-Amerika.

Was Cuba een voorstander van het doen ontstaan en/of openlijk steunen van guerillabewegingen in diverse Zuidamerikaanse landen, de Sowjet-Unie en de haar getrouwe communistische partijen op het Zuidamerikaanse continent volgden een minder gewelddadige tactiek waarbij naast de bekende communistische subversieve activiteiten waar mogelijk het contact met "burgerlijke" regeringen en partijen gehandhaafd bleef

CASTRO's optreden in Zuid-Amerika was tot mislukken gedoemd en de dood van CHE-GUEVARA in Bolivia (1967) was in feite symbolisch voor het fiasco.

Ongeveer gelijktijdig begon Moskou de politieke en economische druk op Havana op te voeren, met gevolg dat Cuba, dat zich in een isolement op het Westelijk halfrond bevond, gedwongen werd haar buitenlandse politiek te herzien op basis van de wensen van Moskou.

Een van de eerste signalen die er op wezen dat Havana tot een grotere volgzaamheid t.a.v. Moskou bereid zou zijn was CASTRO's publieke instemming met de Russische inval in Tsjechoslowakije (1968).

In de jaren na 1968 ontwikkelde Cuba zich tot een volwaardige satelliet van de Sowjet-Unie en de institutionalisering van de revolutie naar het Sowjet-model

werd formeel bekrachtigd door het eerste congres van de Cubaanse communistische partij (17 - 22 december 1975 te Havanna).

In augustus van hetzelfde jaar had een te Havanna gehouden conferentie van Latijnsamerikaanse CP-en de nieuwe vriendschap tussen de CP-Cuba en de eerder door de Cubanen verguisde Moskou-getrouwe beweging op het Zuidamerikaanse continent reeds bezegeld.

Sindsdien is de relatie tussen Cuba en de Sowjet-Unie op alle gebieden geïntensiveerd. In het vlak van de buitenlandse politiek heeft dat er o.m. toe geleid dat Cuba militair optreedt op terreinen die voor Moskou politiek gevoelig liggen (Angola, Ethiopië).

Hoewel dit optreden de laatste tijd internationaal wel de meeste aandacht heeft getrokken, is een even belangrijk uitvloeisel van de gewijzigde relatie waarin Cuba tot de Sowjet-Unie is komen te staan, dat Cuba nu ook ten aanzien van de op het Caribisch gebied en Zuid-Amerika gerichte subversie zijn optreden heeft afgestemd op tactieken die de Sowjet-Unie goedkeurt, zo zij al niet door Moskou worden aangegeven. Illustratief voor de rol die Cuba in dit verband is toebedeeld, is zijn actuele optreden als gastland voor het 11e Wereldjeugdfestival (zie hoofdstuk II pag. 17).

De nauwe betrekkingen tussen Cuba en de Sowjet-Unie komen echter nog wel het meest duidelijk tot uiting in de relaties tussen de inlichtingendiensten van beide landen.

De Cubaanse inlichtingendienst

Vanaf de Cubaanse revolutie tot 1961 was het Cubaanse leger verantwoordelijk voor het inlichtingenwerk in het buitenland.

In 1961 besloot CASTRO dat één civiele centrale alle Cubaanse inlichtingenactiviteiten moest coördineren.

In hetzelfde jaar werd de Cubaanse inlichtingendienst DGI (Dirección General de Inteligencia) opgericht als zelfstandig onderdeel van het Cubaanse Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Het Russische KGB heeft de Cubanen van meet af aan de helpende hand bereikt bij de opbouw van hun inlichtingen- en veiligheidsapparaat, maar de KGB-invloed op vooral de inlichtingendienst nam na 1969 hand over hand toe.

In 1970 vond een interne reorganisatie van de DGI plaats, met als gevolg dat de invloed van het KGB op de DGI groter en directer werd. Thans controleert het KGB alle DGI-operaties, leidt DGI-personeel op, adviseert en geeft financiële steun.

De DGI, die zich in de eerste jaren van haar bestaan zonder veel succes voornamelijk gericht had op ondersteuning van revolutionaire activiteiten op het Zuid-amerikaanse continent, werd gedwongen haar prioriteiten en werkwijze aan te passen aan de wensen van het KGB.

Zowel kwantitatief als kwalitatief hield dit een verbetering in en de DGI, met haar huidige omvangrijke en efficiënte organisatie, staat in geen verhouding tot de plaats en rol van Cuba in de internationale politiek.

Een verklaring voor deze discrepantie vindt men als men ziet dat de DGI haar potentieel volledig in dienst stelt van het KGB en actief is op terreinen en in landen die voor Cuba zelf geen doelwit vormen doch des te belangrijker voor de Sowjet-Unie zijn.

Het KGB maakt gebruik van het DGI-apparaat daar waar het risico van compromittering van de Sowjet-Unie te groot is of waar de Cubanen om etnische redenen over betere operationele mogelijkheden beschikken.

Thans, 8 jaar na de interne reorganisatie, houdt de DGI zich dan ook bezig met een breed scala van subversieve activiteiten, zoals:

- spionage;
- training en ondersteuning van terroristen;
- politieke beïnvloeding/propaganda;
- sabotage.

Spionage

De DGI houdt zich in het Westen bezig met inlichtingenactiviteiten, die er op gericht zijn informatie te verzamelen m.b.t. de klassieke KGB-doelgebieden: militair, politiek, wetenschap, techniek en economie.

In een aantal affaires waarbij Cubaanse inlichtingenofficieren betrokken waren is gebleken, dat de doelen van de DGI nauwelijks interessant voor Cuba zelf konden zijn maar dat het operationele activiteiten ten behoeve van het KGB betrof. Organisatie en modus operandi van de DGI zijn op Sowjet-leest geschoeid. De DGI opereert dan ook behalve vanuit het hoofdkwartier tevens vanuit de zogenaamde DGI rezidentura's op de Cubaanse ambassades. De DGI hanteert in haar operaties de traditionele conspiratieve KGB-technieken en middelen, zoals dode- en levende brievenbussen, contra-observatie bij "rendez-vous", herkenningstekens, wachtwoorden, recruterings door middel van chantage, enz.

Terrorisme

Cuba, met haar recente geschiedenis van revolutie en geweld, speelt een belangrijke rol in het internationale terrorisme. Cuba ziet ondersteuning van anti-kapitalistisch terrorisme als een revolutionaire plicht.

In vele trainingskampen in Afrika en het Midden-Oosten onderrichten Cubaanse instructeurs leden van extremistische organisaties en bevrijdingsbewegingen.

De DGI is nauw betrokken geweest bij de oprichting van de Junta de Coordinación Revolucionaria (JCR) te Buenos Aires (1974). Deze internationale revolutionaire organisatie stelde zich in eerste instantie tot doel de gewapende strijd in heel Zuid-Amerika te doen opleven door daadwerkelijke steun aan bevrijdingsbewegingen te geven. Naar verluidt heeft de JCR in 1976 een "Europa-brigade" opgericht die tot taak zou hebben agenten West-Europa binnen te sluizen, waarvan voorshands niet duidelijk is of zij te plegen subversieve, c.q. terroristische acties zullen beperken tot Latijnsamerikaanse doelen in West-Europa.

Deze clandestiene operatie, waarin de DGI een hoofdrol speelt zou door de rezidentura van de Sowjetrussische inlichtingendiensten KGB en GRU ondersteund worden.

Politieke beïnvloeding/propaganda

Cuba spreekt nog altijd tot de verbeelding van velen, vooral jongeren, in Europa. Haar revolutionair verleden en het charisma van leiders als CASTRO en GUEVARA zijn hier in grote mate debet aan. Ook hier liggen aangrijpingspunten voor de Cubaanse inlichtingendienst.

Het Cubaanse Instituut voor Vriendschap met de Volkeren (ICAP), een DGI-filiaal, stimuleert de contacten tussen Cuba en de vele vriendschapsverenigingen in West-Europa. Het ICAP organiseert regelmatig politieke werkkampen waaraan jongeren uit vele delen van de wereld deelnemen.

Inlichtingenofficieren verbonden aan Cubaanse ambassades onderhouden intensief contact met de lokale vriendschapsverenigingen (zogenaamde Venceremos-brigades). De DGI heeft vanwege de gemeenschappelijke taal goede accesmogelijkheden in de gemeenschap van Spaanse gastarbeiders in West-Europa.

Zuidamerikaanse vluchtelingen in West-Europa zouden eveneens een doelwit voor de beïnvloedings- en propagandistische praktijken van de DGI kunnen zijn.

Situatie in Nederland

Projectie van het voorgaande op de situatie in Nederland leert, dat de Cubaanse inlichtingendienst hier te lande over de volgende potentiële steunpunten kan beschikken:

De officiële Cubaanse vertegenwoordiging

De vertegenwoordiging van Cuba (ambassade en handelsmissie) te Den Haag omvat 16 Cubanen waarvan 8 diplomaten.

Het consulaat-Generaal te Rotterdam bestaat uit 3 diplomaten.

Cubaanse bezoekers

Circa 100 Cubanen brengen jaarlijks een toeristisch bezoek aan Nederland.

Het aantal Cubaanse zakenlieden dat jaarlijks een dienstreis naar Nederland maakt bedraagt ca 200.

Het merendeel van deze laatste categorie reist van Madrid naar Bonn, Keulen of Parijs, alwaar een visum voor Nederland wordt aangevraagd.

Cubaanse stagiairs

In het kader van het culturele akkoord tussen Nederland en Cuba studeert een aantal (in 1977: 6) Cubaanse stagiairs aan Nederlandse onderwijsinstellingen en wetenschappelijke instituten.

Cubaanse scheepvaart

In Rotterdam zijn 4 Cubaanse scheepvaartfirma's gevestigd t.w. Mambissa, Cuflet, Marport en Tajna Shipping. De eerste drie zijn dochterondernemingen van de Cubaanse staatsrederij, terwijl Tajna Shipping als agent in Rotterdam optreedt. Bij deze firma's zijn Cubanen tewerkgesteld, die in Nederland verblijven op een visum voor 3 maanden geldig voor meerdere reizen.

In de Rotterdamse haven meren per jaar circa 20 Cubaanse koopvaardij schepen.

De Cubaanse militaire inlichtingendienst zou eigen medewerkers aan boord van Cubaanse vrachtschepen geplaatst hebben die tot taak hebben in Westerse landen militair-tactische gegevens te verzamelen.

In Amsterdam worden regelmatig Cubaanse schepen omgebouwd, die naar vermoed wordt, als troepentransportschepen ingezet worden op de routes naar Afrika.

De DGI opererend vanuit deze steunpunten kan zich richten op en/of gebruik maken van de mogelijkheden binnen de hierna volgende terreinen.

Vriendschapsverenigingen

De grootste en meest actieve Nederlands-Cubaanse vriendschapsvereniging is Venceremos, die haar zetel heeft in de bekende Utrechtse Raadskelder.

Het ICAP, dat nauwe banden met Venceremos onderhoudt, heeft deze vereniging de organisatie van de Nederlandse deelname aan de werkkampen op Cuba toevertrouwd.

Spaanse gastarbeiders

In Nederland werken ca 30.000 Spaanse gastarbeiders, voornamelijk in de IJmond, Twente, Utrecht en Eindhoven. Deze categorie vormt vanwege de gemeenschappelijke taal een voor de hand liggend operatieterrein voor de Cubaanse inlichtingendienst.

Zuidamerikaanse refugees

In Nederland bevinden zich ca 1000 vluchtelingen van Zuidamerikaanse origine.

Conclusie

Tot dusverre is in ons land nog niet gebleken van concrete activiteiten van de Cubaanse inlichtingendienst waarbij de staatsveiligheid in het geding is. De situatie lijkt echter wel rijp, zodat in de naaste toekomst dit terrein bijzondere aandacht verdient.

POLEN: AMOUREUZE CONTACTEN TUSSEN POOLSE VROUWEN EN NEDERLANDERS

"Zelfs op de meest verstokte vrijgezellen heeft de Poolse vrouw de uitwerking als van de Bermuda-driehoek op vliegtuigen."

Deze uitspraak van een Nederlandse journalist, die tijdens een recent bezoek aan Polen onder de indruk raakte van de bekoorlijkheden van de Poolse vrouw, is wellicht enigszins overtrokken. Feit is niettemin dat elk jaar weer een aantal Nederlandse mannen voor Poolse vrouwen bezwijkt. Wat zij zich evenwel niet realiseren, is dat de Poolse Inlichtingendiensten klaar staan om de situatie in hun voordeel uit te buiten.

De laatste jaren is er sprake van een sterke toename van het aantal gesloten "gemengde-huwelijken" tussen Nederlanders en Poolse vrouwen, een toename die mede verklaard kan worden door de volgende factoren:

- De sterke economische teruggang in Polen.

Zeer veel Poolse vrouwen zien in een huwelijk met een Westerse buitenlander een mogelijkheid te delen in de Westerse welvaart.

- De intensivering van contacten tussen Polen en Nederland op velerlei gebied zoals cultuur, economie, toerisme en wetenschap.

Het aantal personen dat jaarlijks van Nederland naar Polen (vice versa) reist is in de laatste 5 jaar bijna verdubbeld en bedraagt thans ca 50.000.

- De activiteiten van enkele Poolse vrouwen, die zelf d.m.v. een huwelijk naar Nederland kwamen en zich thans min of meer beroepsmatig beijveren huwelijken tussen Poolse vrouwen en Nederlandse mannen tot stand te brengen.

Eén dezer vrouwen, die in het bezit is van een verzameling foto's van trouwlustige Poolse dames, zou voor haar bemiddeling f 1000,- per gesloten huwelijk vragen.

- De activiteiten van contact- en correspondentieclubs, zoals "hermes Verlag" te West-Berlijn en "Onda Larga" te Heerlen. Via deze clubs proberen Poolse vrouwen in contact te komen met o.a. Nederlandse mannen.

Het contact tussen Nederlanders en Poolse vrouwen kan tot stand komen via voornoemde correspondentieclubs en huwelijkskoppelaarsters, in de meeste gevallen vindt de kennismaking echter in Polen plaats. Ontmoetingspunten, waar veel trouwlustige Poolse vrouwen zich ophouden, zijn de bars van hotels en openbare gelegenheden waar veel buitenlanders komen.

Schijnhuwelijken

Het komt ook voor dat Poolse vrouwen zich naar Nederland laten uitnodigen door Poolse vriendinnen, die al met een Nederlander gehuwd zijn, waarna zij in Nederland aan de man proberen te komen en een schijnhuwelijk sluiten. Zonder meer in Nederland blijven zou niet mogelijk zijn, daar zij geen politieke vluchtelingen zijn en niet over voldoende middelen van bestaan beschikken. Door middel van het huwelijk verkrijgt de Poolse de Nederlandse nationaliteit, waarmee haar verblijf in Nederland gelegaliseerd wordt, ook ten opzichte van Polen. Dit laatste is belangrijk want als politiek vluchteling zou de Poolse haar vaderland niet meer kunnen bezoeken.

Deze huwelijken, die veelal op een snelle en geforceerde wijze tot stand komen, zijn - evenals de in Polen gesloten huwelijken - doorgaans geen lang leven beschoren.

Ter illustratie een "klassiek" voorbeeld van een schijnhuwelijk.

In 1971 arriveerde in Nederland een Poolse vrouw, tandarts van beroep, die onmiddellijk na aankomst op zoek ging naar iemand die bereid zou zijn tegen betaling van f 2000,- met haar in het huwelijk te treden.

Zij vond een bereidwillige Nederlander, die kort na de huwelijksvoltrekking volgens gemaakte afspraak een echtscheidingsprocedure op gang bracht. (Het komt overigens vaak voor dat bij een "gemengd-huwelijk" het Nederlandse "slachtoffer" pas veel later bemerkt dat het van de kant van zijn Poolse echtgenote een schijnhuwelijk betreft.)

De tandarts is thans in het bezit van zowel de Poolse als de Nederlandse nationaliteit.

Zij is inmiddels voor de tweede maal gehuwd, nu met een Pools computer-ingenieur. Haar huidige echtgenoot, met wie zij al verloofd was voor zij in Nederland arriveerde, kwam op haar uitnodiging vanuit Moskou (waar hij studeerde) naar Nederland. Het echtpaar heeft zich blijvend in Nederland gevestigd.

Hoewel de Poolse autoriteiten niet direct gelukkig zijn met voornoemde ontwikkeling zijn er tot dusver van die zijde geen beperkende maatregelen genomen. Het is trouwens in het algemeen zo, dat Polen zich in vergelijking met andere Oost-europese landen vrij liberaal opstelt ten aanzien van het reisverkeer. De meeste Poolse vrouwen, die voornemens zijn in het huwelijk te treden met een Nederlander krijgen dan ook vroeg of laat toestemming Polen te verlaten.

Inlichtingenaspect

De Poolse veiligheidsdienst SB moet op grond van haar contra-inlichtingen-taak gerichte aandacht besteden aan "gemengde-huwelijken" daar de betrokken Poolse vrouwen binnen de invloedsfeer van de Westelijke inlichtingendiensten komen. Ook de Poolse buitenlandse inlichtingendienst, Departement I van het Poolse Ministerie van Binnenlandse Zaken (MSW), wil bij haar tegen Nederland gerichte inlichtingenactiviteiten wel gebruik maken van de operationele mogelijkheden, die de naar Nederland vertrekkende Poolse vrouwen bieden. De Poolse dienst heeft een vrij grote "grip" op deze vrouwen omdat ze, voor ze zich daadwerkelijk in het Westen mogen vestigen, uitreisvisa nodig hebben en hun studiekosten moeten terugbetalen, meestal familie achterlaten in Polen en vrij sterk emotioneel aan Polen gebonden zijn.

Daar komt nog bij dat de Poolse een Nederlands paspoort krijgt waarmee zij in het merendeel de NAVO-landen vrij rond kan reizen.

Zij behoudt tevens de Poolse nationaliteit en ontvangt van het Poolse consulaat in Den Haag een Pools consulair paspoort. Dit paspoort dient zij te gebruiken voor haar reizen naar Polen. Het Nederlandse paspoort blijft zodoende vrij van Oosteuropese stempels.

Bovendien kan een Poolse vrouw gehuwd met een Nederlander, die regelmatig haar familie in Polen bezoekt, door Dept. I van het MSW in eigen land gebriefed en ge-debriefed worden.

Het is derhalve niet verwonderlijk dat de BVD meermalen heeft geconstateerd dat Poolse vrouwen, die in verband met een huwelijk naar Nederland kwamen, reeds voor hun vertrek uit Polen door de Poolse inlichtingendienst benaderd waren met de opdracht inlichtingenwerk in Nederland te verrichten. In dergelijke gevallen werd door

de betreffende medewerker van de Poolse inlichtingendienst de toestemming Polen te verlaten gerelateerd aan de bereidheid tot medewerking aan de Poolse inlichtingendienst.

Hoewel zeker niet gesteld mag worden dat de Poolse inlichtingendienst iedere Poolse vrouw, die met een Nederlander gehuwd (geweest) is als agente heeft gerecrueteerd, is - gezien de potentiële mogelijkheden die deze groeiende categorie de Poolse inlichtingendienst biedt - een verscherpte aandacht van de Nederlandse veiligheidsinstanties voor Pools-Nederlandse huwelijken, noodzakelijk gebleken.

= = =

II. ANTI-DEMOCRATISCHE STROMINGEN

HET 9e WVV-CONGRES: ITALIAANS EN FRANS VAKVERBOND IN DE CONTRAMINE

Gedurende de tweede helft van april is in Praag het negende congres gehouden van het WVV, het communistisch georiënteerde Wereldvakverbond.

"Het WVV omvat behalve communistische vakverbonden uit Oost-Europa ook door communisten overheerste vakbondsorganisaties uit West-Europa en met het communisme sympathiserende vakverbonden uit de Derde Wereld. Het zwaartepunt binnen het WVV met zijn ongeveer 190 miljoen leden ligt bij de Oosteuropese organisaties en m.n. bij het meer dan 100 miljoen leden tellende Sowjetvakverbond.

Dit Sowjetvakverbond (de AUCCTU) is een machtig instrument in handen van de CPSU en in een ondergeschikte positie met haar verbonden: de AUCCTU erkent uitdrukkelijk de leidende rol van de CP en is een van de belangrijkste transmissiemechanismen binnen het Sowjetsysteem. In deze laatstgenoemde hoedanigheid geeft zij de partijbesluiten en partijdirectieven door en verklaart deze voor de grote massa van de Sowjetbevolking. Zij zorgt voor de verwezenlijking van de partijpolitiek en legt bij de partij verantwoording af over haar arbeid. Het Sowjetvakverbond is een hulporganisatie voor de CPSU, ook waar het om internationale aangelegenheden gaat.

Hoewel geen van de Nederlandse vakbondsorganisaties bij dit WVV is aangesloten, is een dergelijk congres door het mondiale karakter ervan toch niet iets om stilzwijgend aan voorbij te gaan. Het feit bijv. dat het WVV al vele jaren - overigens niet met onverdeeld succes - streeft naar samenwerking met het (sociaal-democratische) Internationaal Verbond van Vrije Vakverenigingen (IVVV) en het (christelijk Wereldverbond van de Arbeid (WVA) - de internationale organisaties waarbij de Nederlandse vakverbonden onderdak hebben gevonden - zou alleen al een dergelijke beschouwing rechtvaardigen. In dit specifieke geval echter komt er nog iets bij. De laatste jaren is er namelijk een streven gaande van het met het WVV verbonden Franse vakverbond CGT en haar Italiaanse zusterorganisatie CGIL om nauwere aansluiting te vinden bij het Westeuropese vakbondswezen, een streven dat gepaard gaat met een meer onafhankelijke en kritische opstelling van beide organisaties t.o.v. het WVV. Het was dan ook niet de massale deelname van meer dan 1000 afgevaardigden verdeeld over 356 delegaties uit 140 landen - 253 waren gestuurd door niet bij het WVV aangesloten organisaties - waaraan het 9e WVV-congres haar belangrijkheid ontleende.

Evenmin was dat het geval met de door het congres aangenomen resoluties en verklaringen. Het 9e WVV-congres was belangrijk omdat (opnieuw) de ontevredenheid van de CGT met het reilen en zeilen van het WVV er naar buiten kwam en omdat de CGIL, - zoals te verwachten was - haar toch al losse banden met het WVV verbrak. De CGT ging niet zover als de CGIL: zij beperkte zich grotendeels tot het laten horen van kritische geluiden.

CGIL en WVV

Al in september 1977 was het duidelijk dat zowel CGIL als CGT met het WVV overhoop lagen. Er werd toen in Moskou een congresvoorbereidingsbijeenkomst gehouden, na afloop waarvan van CGIL-zijde werd meegedeeld dat men er niet voor voelde dat het 9e WVV-congres zich uitsluitend zou bezighouden met de problemen van de vakbeweging in de kapitalistische landen. In de CGIL-opvattingen heeft ook de vakbeweging in de communistische landen problemen die een beschouwing waard zijn. Adjunct-secretaris schijnt in dat voorbereidingstadium al te hebben laten blijken dat de CGIL uit het WVV zou stappen als tijdens de volgende voorbereidingsbijeenkomst (27-10-1977, Boedapest) niet met de CGIL-opvattingen rekening zou worden gehouden. Deze waarschuwing schijnt niet geholpen te hebben, want na de Boedapest-bijeenkomst liet CGIL-leider weten dat zijn organisatie haar (geaffilieerd) lidmaatschap van het WVV zou beëindigen. Ongeveer een maand voor de opening van het 9e WVV-congres werd deze uitspraak eenstemmig onderschreven door de 226 leden tellende CGIL-Raad. Hoewel men er van uit mag gaan dat dit besluit van de CGIL grondig was voorbereid en doordacht, is het toch wel opmerkelijk dat in de CGIL-Raad geen enkel lid zich heeft verstout een afwijkend standpunt in te nemen. Twee dagen later - op 16 maart 1978 - werd het WVV-secretariaat formeel op de hoogte gesteld. Dit orgaan schijnt echter nagelaten te hebben het CGIL-besluit op de agenda te plaatsen van het 9e WVV-congres, waardoor het daar niet aan de orde kwam. Dit had weer tot gevolg dat de CGIL op 18 april een communiqué verspreidde, waarin zij liet weten geen organisatorische banden meer te hebben met het WVV. Op zijn zachtst gezegd is dit een toch wel vreemde situatie, die eigenlijk - voorzover het de WVV-handelwijze betreft - alleen maar verklaard lijkt te kunnen worden uit het feit dat het WVV de CGIL-stap onverenigbaar acht met de in communistische kringen gangbare principes van solidariteit. Eenmaal WVV-lid, altijd WVV-lid. Het is daarom ook niet verwonderlijk dat bv. in de Oosteuropese Moskou-getrouwe pers over dit CGIL-besluit niet is bericht.

CGT en WVV

De kritische houding van de Franse CGT t.o.v. het WVV dateert voorzover bekend eveneens van vlak na de eerder vermelde voorbereidingsbijeenkomst in Moskou. Een van de CGT-secretarissen, D. liet toen weten dat het WVV niet meer beantwoordt aan wat van een werkelijke vakbondsorganisatie verwacht mag worden. Het WVV zou niet langer een "blokorganisatie" mogen zijn, maar een organisatie van arbeiders van over de hele wereld. Daarvoor is - in CGT-opvattingen - verandering van de WVV-geest nodig met alle consequenties van dien voor structuur en functionering. M.a.w. het WVV zou een onafhankelijke internationale vakbondsorganisatie moeten zijn. Letterlijk aan de vooravond van het 9e WVV-congres liet dezelfde D. blijken dat de CGT de kwestie van de onafhankelijkheid van vakverenigingen te berde zou brengen en hij benadrukte dat er slechts sprake kan zijn van vrije vakverenigingen als de rechten van de mens zijn gegarandeerd.

Tijdens het WVV-congres borduurde CGT-leider S. door op dit patroon. Hij klaagde over "verlamende effecten" die het gevolg zijn van de druk op het WVV "door de socialistische landen". Hij onderstreepte dat voor de CGT het WVV teveel afhankelijk is van communistische regeringen om op een effectieve wijze de belangen van de arbeiders te kunnen behartigen. Daarom - zo stelde S. - had de CGT "na ampele overwegingen" besloten G. (de aftredende WVV-secretaris-generaal) niet opnieuw herkiesbaar te stellen. De CGT zou overigens wel blijven participeren in andere WVV-bestuursorganen.

Daarmee is een einde gekomen aan een sinds de oprichting van het WVV bestaande traditie volgens welke de functie van secretaris-generaal door een Fransman wordt bekleed. Het 9e WVV-congres koos daarop WVV-voorzitter P. (Uruguay) tot secretaris-generaal en de Hongaarse vakbondsleider G. tot diens opvolger als WVV-voorzitter. Saillant is dat in de Oost-europese pers is gemeld dat P. "herkozen" was tot secretaris-generaal, terwijl de CGT-beslissing onvermeld bleef.

S. benadrukte voorts nog steeds te hopen op een hervorming van het WVV van binnenuit. Zoals te verwachten was werd de houding van de CGT door m.n. de Oost-europese vakbondsorganisaties niet zonder meer geaccepteerd. S. wees kritiek van deze zijde echter van de hand met het dreigement dat als deze kritiek niet zal ophouden de CGT het WVV zal verlaten.

Vermeid moet nog worden dat de CGT in haar kritiek op het WVV niet alleen schijnt te staan. Het Joegoslavische persbureau Tanyug verspreidde tenminste op 18 april het bericht dat de CGT-kritiek volgens S gedeeld wordt door een aantal Afrikaanse vakbonden, door het Portugese vakverbond en door de Spaanse "Comisiones Obreras". Deze laatste organisatie heeft in ieder geval - net als de CGT - stevig geageerd tegen het onvermogen van het WVV om "zelfkritiek" te oefenen.

Achtergronden van CGIL en CGT-optreden

Eurocommunistische opvattingen en ontwikkelingen binnen de Italiaanse en de Franse CP zijn ongetwijfeld van invloed geweest op de opstelling van CGIL en CGT t.o.v. het WVV. Op zijn minst fungeren deze ontwikkelingen als klimaatbepalende factoren, waardoor deze kritische opstelling wordt getolereerd door de CP-en waarmee zij verbonden zijn.

Wat de CGIL betreft komt daar nog de daarmee samenhangende ontwikkeling bij dat dit vakverbond zichzelf duidelijk is gaan oriënteren op de Westeuropese vakbeweging en in het kader van dit streven enige jaren geleden lid is geworden van het op initiatief van de sociaal-democratische Westeuropese vakverbonden opgerichte EVV (Europees Vakverbond). Om dit lidmaatschap te verwerven heeft de CGIL toen formeel haar banden met de Italiaanse CP verbroken en haar volwaardig WVV-lidmaatschap omgezet in een geaffilieerd lidmaatschap. Een volledige verbreking van alle banden met het WVV is dan wel niet een voor de hand liggende maar toch wel logisch volgende stap in een ontwikkeling.

Ook de Franse CGT heeft overigens geprobeerd om EVV-lid te worden. Zij weigerde daarbij wel de relaties met de Franse CP en met het WVV te verbreken of te wijzigen *). De wijze waarop de CGT zich binnen het WVV opstelt is - afgezien van het dreigement om de banden te verbreken - daarmee volledig in overeenstemming. Of genoemd dreigement werkelijk consequenties zal hebben is nog maar de vraag, want wat de CGT wil is een hervorming van het WVV van binnenuit, een omvorming van een "blokorganisatie" met al zijn beperkingen tot een "wereldvakbeweging". Realisering van dit doel is uiteraard niet mogelijk bij verbreking van de banden.

*) Het doet dan ook wat vreemd aan dat SI meende te moeten fulmineren tegen de relatie van afhankelijkheid of ondergeschiktheid tussen vakbonden en (com.) politieke partijen zonder daaruit consequenties te trekken voor de relaties tussen de Franse CP en de CGT.

Het streven naar een wereldvakbeweging is overigens al veel langer een officiële actiedoel van het WVV en van m.n. de Oosteuropese vakbonden. In dit streven lijkt de CGT dus niet af te wijken van de officiële WVV-lijn. Slechts de manier van realisering schijnt voor problemen te zorgen. De CGT wil dit bereiken door het karakter van het WVV en de relaties met Oost-Europa te veranderen, de Oosteuropese vakverbonden (en m.n. het Sowjet-vakverbond) willen hun overheersende rol binnen de "communistische vakbonds-internationale" niet aangestast zien.

- - -

ELFDE WERELDJEUGDFESTIVAL

Van 28 juli tot 5 augustus zal in Havana het 11e Wereldfestival van jongeren en studenten worden gehouden. Het vorige festival vond in 1973 in Oost-Berlijn plaats. Organisatoren van deze manifestatie zijn de Wereld Federatie van Democratische Jeugd en de Internationale Unie van Studenten, twee door het Sowjet-communisme gedomineerde internationale massaorganisaties.

Dat de keuze ditmaal is gevallen op Cuba als gastland van het festival ligt geheel in de lijn van de politiek van Moskou, die nl. gericht is op de "bevrijding" van Latijns Amerika uit de greep van "fascisten, kapitalisten, imperialisten, rascisten" etc.

Steeds duidelijker komt naar voren, dat de betekenis van Cuba, als propaganda-centrum en steunpunt voor de activiteiten van de internationale communistische massaorganisaties, niet moet worden onderschat. Hoe zeer Moskou Cuba beschouwt als springplank voor de eigen ondermijningsactiviteiten in Latijns Amerika blijkt duidelijk uit berichten, dat op Cuba met hulp van door het Sowjet-communisme gedomineerde organisaties "centra" in het leven zijn geroepen voor:

- journalistiek, ter propagandering van een "nieuwe informatieorde";
- vorming van vrouwen, strijd voor de rechten van de vrouw;
- strijd tegen multinationale ondernemingen werkzaam in Latijns Amerika en ter propagandering van een "nieuwe economische orde";
- drukken en verspreiden van communistische propagandalectuur op grote schaal.

Dat de organisatoren van het 11e Wereldjeugdfestival toch ook met problemen te kampen hebben is overigens wel gebleken. In de top van de Wereldfederatie van Democratische Jeugd zijn enige tijd geleden ernstige moeilijkheden gerezen door de onwil van de Italiaanse voorzitter en de Franse secretaris-generaal om zich zonder meer voor de kar van Moskou te laten spannen. Beiden zijn sindsdien vervangen door resp. een Chileen en een Hongaar, die er minder moeite mee hebben om zich te voegen naar de wensen van Moskou.

Een recente tegenslag is het feit, dat de jeugdorganisatie van de Franse Socialistische Partij zich heeft teruggetrokken na aanvankelijk deelname aan het festival te hebben toegezegd. Daarmee is schade toegebracht aan het image, dat het festival voor de buitenwereld zou moeten hebben nl. van een jeugdmanifestatie op brede basis.

Vanuit Nederland zal een delegatie van 70 man het WJF bezoeken. Deze delegatie is samengesteld door het Nationale Voorbereidingscomité lle WJF (NVK), waaraan ruim twintig organisaties deelnemen en bestaat uitsluitend uit leden van deze organisaties. Het secretariaat van het NVK wordt gevormd door leden van het Jongeren Kontakt voor internationale solidariteit en Uitwisseling (JKU) en de Vriendschapsvereniging met Cuba (Venceremos).

- - -

CPN IN DE VERKIEZINGEN

Na de voor haar nogal desastreus verlopen Tweede Kamerverkiezingen in mei 1977, kon de CPN proberen electoraal weer wat terug te komen bij de verkiezingen voor Provinciale Staten op 29 maart en voor gemeenteraden op 31 mei j.l. Met name de verkiezingen voor de Provinciale Staten waren belangrijk als graadmeter voor de parlementair-politieke betekenis van de CPN, mede doordat deze ook door de grote politieke stromingen als een nationale krachtmeting werden gepresenteerd. Zo werd dat echter kennelijk ook ervaren door de CPN-leiding zelf, die begrijpelijkerwijs de balans wil opmaken over het afgelopen jaar met zulke diepingrijpende gebeurtenissen als de verwijdering van de vroegere partijvoorzitter De GROOT, het herstel van de relatie met de CPSU en de geïntensiveerde buitenparlementaire activiteit rond zaken als werkloosheid, de neutronenbom enz.

Landelijk gezien waren de uitslagen van de Provinciale Statenverkiezingen voor de CPN nog slechter dan die van de Tweede Kamerverkiezingen in 1977. De partij verloor ook al door een lagere opkomst bijna éénvijfde deel van de toen op haar uitgebrachte stemmen, waardoor het stemmenpercentage zakte van 1,72% naar 1,55%.

Bij de Provinciale Statenverkiezingen in 1974 behaalde de CPN landelijk gemeten nog ruim 3,5% van het aantal stemmen, hetgeen haar toen 19 zetels opleverde. Door het verkiezingsverlies daalde het aantal zetels, dat nog door partijvertegenwoordigers in Provinciale Staten wordt bezet, tot welgeteld 5, waarvan 3 in Noord-Holland en 2 in Groningen.

De conclusies van de CPN-leiding waren deze keer overigens heel wat realistischer dan bij de Kamer-verkiezingen in 1977, toen het verlies grotendeels werd geweten aan de terroristische acties, die rond die tijd plaatsvonden. Thans erkent de partijleiding dat de CPN niet in staat is gebleken de drie-stromenland-propaganda te doorbreken en zich aan de kiezers te presenteren als een reëel alternatief voor de drie grote politieke stromingen. De schuld daarvoor wordt echter niet gezocht in eigen falen maar in de omstandigheden. Zo was er de omstandigheid dat de interne partijstrijd nog maar kort tevoren was beslecht, waardoor de nieuw geformuleerde partijlijn nog niet bij de brede massa had kunnen aanslaan. Voorts was de partij tijdens de verkiezingsvoorbereiding geheel in beslag genomen door de anti-N-bom-actie, m.n. door de organisatie van de manifestatie tegen de neutronenbom op 18 en 19 maart in Amsterdam. Zo gezien was er zelfs ruimte voor enige tevredenheid, omdat het in een twintigtal plaatsen gelukt was winst te boeken vergeleken met de Tweede Kamerverkiezingen van vorig jaar.

Die gedeeltelijke winst zou aantonen dat het mogelijk was de tendens tot verlies om te buigen, maar zou bovenal uitwijzen dat de door de partij geformuleerde politiek de juiste was.

Ondanks die optimistische slotconclusie na de Statenverkiezingen overheerste binnen de partijleiding toch de bezorgdheid over de teruggang in stemmental in de grootste steden, waardoor de partij ook op plaatselijk niveau aan politieke invloed dreigde te gaan inboeten. Om dat te voorkomen werd besloten bij de gemeenteraadsverkiezingen de partijpropaganda tot het maximale op te voeren, waarbij zelfs advertenties in de burgerlijke pers niet geschuwd werden. De verkiezingscampagne in Amsterdam werd extra kracht bijgezet door een landelijk campagne-team.

De uitslagen van de gemeenteraadsverkiezingen voerden de partijleiding tot de slotsom als zou er sprake zijn van een fors herstel van de partijaanhang, dat nog eens ten overvloede de juistheid bewees van de politiek van de partij. Toch vertoonde het gemiddelde landelijke beeld slechts een zeer licht herstel ten opzichte van de Provinciale Statenverkiezingen, zoals dat ook het geval was in 1970. Vergeleken met de raadsverkiezingen van 1970 was er sprake van een groot verlies en bleven er van de toen behaalde 129 raadszetels nog slechts 85 behouden. Het aantal CPN-vertegenwoordigers in gemeenteraden werd zodoende in acht jaar tijds precies gehalveerd. Het merendeel van de behouden raadszetels moet men zoeken in gemeenten in de provincies Groningen (29) en Noord-Holland (32). In een grote provincie als Zuid-Holland bezet de CPN niet meer dan vijf raadszetels in vier gemeenten. In Den Haag heeft zij nu zelfs geen enkele vertegenwoordiger meer in de gemeenteraad. Daarnaast wist zij nog in 16 andere plaatsen haar raadszetel niet te behouden.

Drie slechte verkiezingsresultaten in successie hebben ongetwijfeld grote gevolgen binnen de partij. In de eerste plaats is er de niet geringe financiële strop door het wegvallen van zoveel zetels in vertegenwoordigende lichamen en het daarmee welhaast onverbrekelijk verbonden verlies aan wethouders-, gedeputeerden- en Eerste Kamerzetels. Voorts lijkt er een toenemende onzekerheid te bespeuren bij de partijleiding, die door sluimerende politieke tegenstellingen toch al weinig operationeel functioneert, waardoor stagnatie optreedt in de uitvoering van de partijpolitiek op vooral het nationale vlak.

Dat heeft de partij ertoe verleid nog meer nadruk te leggen op activiteiten waarmee zij in het recente verleden behoorlijke successen heeft geboekt - met name de actie tegen de neutronenbom - en zelfs de hoofdoriëntatie van haar politiek daarop af te stemmen. Zij zegt zich namelijk met haar "nieuwe coalitie"-politiek niet langer primair te richten op de sociaal-economische belangenstrijd, maar op de strijd voor de vrede en tegen de NAVO-bewapening, kortom op de ondersteuning van de Sowjetrussische "vredepolitiek", waarvan haars inziens alle andere strijdvragen zijn afgeleid. Daarmee heeft de CPN zich definitief afgekeerd van haar jarenlange nationale autonomie-politiek en zich weer geheel gebaseerd op de principes van het proletarische internationalisme.

- - -

PRO-CHINESE GROEPERINGS

De recente gemeenteraadsverkiezingen hebben ook weer eens de aandacht gevestigd op de pro-Chinese georiënteerde organisaties in Nederland. Twee van deze groeperingen, de Kommunistische Eenheidsbeweging Nederland - marxistisch-leninistisch (KEN ml) en de Socialistische Partij (SP), namen in verscheidene plaatsen aan deze verkiezingen deel.

Doordat ook de trotskistische IKB in een aantal plaatsen met een lijst uitkwam, kon het voorkomen dat de kiezers hier en daar de keuze hadden uit vier communistisch georiënteerde partijen.

De uitslagen van de verkiezingen demonstreerden duidelijk dat van deze groeperingen buiten de CPN alleen de SP een redelijke aansluiting bij de massa heeft weten te realiseren. De KEN ml behaalde in 15 plaatsen in totaal slechts zo'n 1100 stemmen en scoorde een gemiddeld stemmenpercentage van maar net 0,1%. Dit ondanks het feit dat kort tevoren nog drie zogeheten massa-organisaties werden opgericht, waarvan de leiding opriep om op de KEN ml te stemmen.

De verkiezingsuitslagen bevestigden wat al bij de Tweede Kamerverkiezingen in 1977 duidelijk was geworden, namelijk dat de politiek van de KEN ml en haar praktische optreden geen reëel alternatief is voor de grote massa der bevolking en evenmin voor het revolutionair gezinde gedeelte daarvan.

Anders ligt dit voor de SP, die met haar aanhoudende activiteiten voor concrete belangenbehartiging in verschillende plaatsen een zeker politiek aanzien heeft verworven. Gemiddeld scoorde de SP in de 26 plaatsen, waar ze aan de verkiezingen deelnam, een stemmenpercentage van 2,5%. Daarmee boekte zij een winst van vier gemeenteraadszetels, zodat zij thans in totaal 9 vertegenwoordigers heeft in de besturen van 5 gemeenten. Het sterkst is de SP in Oss, waar de opvallende activiteiten van o.a. Arbeidersmacht en de huisartsenpraktijk van "Ons Medies Centrum" resulteerden in een stemmenpercentage van liefst 15 (in 1974: 10,7%) en 4 zetels in de gemeenteraad (in 1974: 3). In Nijmegen behield de SP haar twee zetels ondanks een terugval van 6,8% naar 5,9%. In Boxtel, Wageningen en Vlaardingen *) (waar resp. 4,9%, 5,9% en 3,3% van de stemmen werd behaald)

*) In Vlaardingen kwamen SP en FSP met een gezamenlijke lijst uit. Volgens afspraak bezet de SP-vertegenwoordiger gedurende de eerste twee jaar de zetel in de gemeenteraad.

neemt voor het eerst een vertegenwoordiger van de SP zitting in de gemeenteraad. In drie andere plaatsen (Arnhem, Hilversum en Tilburg) kwam de SP maar weinig stemmen tekort voor één raadszetel.

In 21 gemeenten waren SP en CPN elkaars concurrent bij de verkiezingen. Daarbij kwam de SP zes keer en de CPN tien keer als "grootste" partij uit de bus, terwijl in de overige gevallen de stemmentallen van beide partijen ongeveer even groot bleken. De CPN gaf de SP de schuld van het verlies van haar raadszetel in Den Haag.

Ontwikkelingen binnen de pro-Chinese beweging

De organisaties, die tot de pro-Chinese communistische beweging in Nederland behoren, hebben een nogal roerige ontwikkeling gekend sinds de lancering door de CP-China van de zogeheten drie-werelden-analyse in 1975. Aanvankelijk waren er vooral moeilijkheden rond het formuleren van een aanvaardbare politieke conceptie, die zich verstaat met het belang dat de Chinese partij hecht aan Westeuropese integratie op politiek en militair gebied. In een daarop volgend stadium is het door de Chinese partij gestimuleerde streven naar eenheid binnen het pro-Chinese kamp het voornaamste onderwerp van discussie geworden.

Van de pro-Chinese groeperingen slaagde de Marxistisch Leninistische Partij van Nederland (MLPN), die doorgaat voor de door Peking "erkende" partij, er het eerst in een enigszins realistische politieke strategie te formuleren, die binnen de drie-werelden-analyse past. Later werd zij in grote lijnen daarin gevolgd door andere organisaties, waaronder de KEN ml, de KAO (Kommunistische Arbeidersorganisatie), KKB ml (Kommunisten Kring Breda - marxistisch-leninistisch), BNML (Bond van Nederlandse Marxisten-Leninisten) en GML (Groep Marxisten-Leninisten). De minuscule ARC ML (Actiegroep van Revolutionaire Communisten - marxistisch-leninistisch) kwam aanvankelijk tot een soortgelijk politiek concept, maar plaatste zich achter het standpunt van de Albanese Arbeiderspartij, toen deze openlijk in conflict kwam met de Chinese drie-werelden-analyse.

Intussen vermeed de SP als grootste pro-Chinese georiënteerde organisatie althans in het openbaar elke discussie over de politieke strategie. Zij verklaart uitsluitend geïnteresseerd te zijn in de praktische opbouw van het socialisme in Nederland en zegt aan allerlei ideologische bespiegelingen weinig waarde te hechten.

Daarmee wekt de SP de schijn van politieke oppervlakkigheid, die haar - overigens geheel ten onrechte - een democratisch aanzien geeft.

De SP buiten beschouwing gelaten, leidde de politieke eensgezindheid van de eerstgenoemde zes organisaties mede onder druk van de CP-China al in 1975 tot serieuze pogingen om tot grotere organisatorische eenheid te komen. Daarbij zijn inmiddels vorderingen gemaakt met als belangrijkste resultaat, dat op 28 mei j.l. door de leden van de KAO, KKB-ml en BNML besloten werd hun organisaties op te heffen en tegelijk een nieuwe organisatie te formeren onder de naam Kommunistische Arbeidersorganisatie - marxistisch-leninistisch (KAO-ml, centraal orgaan "De Rode Vlag"). Vertegenwoordigers van de nieuwe KAO-ml zijn inmiddels besprekingen begonnen met de KEN ml om tot een nog verdere samenbundeling van krachten te komen, waarbij ook de GML betrokken wordt. Het ziet er naar uit dat deze initiatieven uiteindelijk kunnen uitmonden in een organisatorische eenheid, al zullen voordien nog heel wat tegenstellingen en persoonlijke rivaliteiten overwonnen moeten worden.

In dit streven naar eenheid dreigt de MLPN, door te volharden in haar exclusieve opstelling, tussen de wal en het schip te geraken.

Verwacht mag worden dat een krachtenbundeling, zoals thans binnen het bereik der mogelijkheden ligt, nieuwe impulsen zal kunnen geven aan het pro-Chinese communisme in Nederland, hoe moeilijk dat tot nu toe ook ideologisch en politiek bleek aan te sluiten op de nationale constellatie.

TROTSKISME: IKB NA DE VERKIEZINGEN

Geen bundeling van (linkse) krachten, wel meer bekendheid, dat is het resultaat van de deelname aan de recente verkiezingen voor de Internationale Kommunistenbond (IKB). Interviews en artikelen in landelijke en plaatselijke bladen hebben daaraan bijgedragen. Vriend was het interview met de IKB-lijsttrekker in Den Haag, : het Vaderland van 25 mei bracht door een simpele zetfout het IKB-ledental van 250 op 2500.

De Provinciale Statenverkiezingen leverden de IKB, die in vijf provincies meedeed, 1454 stemmen op. Bij de gemeenteraadsverkiezingen kwam zij op een landelijk totaal van + 1200.

Resultaten

Gezien de bescheiden electorale resultaten zal men vermoedelijk in IKB-kring met gemengde gevoelens op de verkiezingen terugblikken en zich afvragen of het allemaal wel de moeite (en het geld) waard is geweest. Kaderleden daarentegen denken er wellicht anders over. Voor hen is deze inspanning vooral een mogelijkheid geweest om de kracht van de organisatie te toetsen. Meer nog dan de (mogelijke) waardering in Nederland, telt voor hen de plaats die de IKB binnen de Vierde Internationale inneemt en de wijze waarop men in Parijs en Brussel over hen denkt en oordeelt.

Of de weigering van de PSP om met de IKB samen te werken werkelijk zo "onbegrijpelijk" was als men dat van IKB-zijde deed voorkomen is dan ook maar de vraag. Immers diezelfde PSP, nu als bondgenoot gewenst, was in 1972 nog het slachtoffer van de "intredetaktiek" en "fractievorming" der trotskisten. Men dacht toen heel wat minder vriendelijk over elkaar. "Tot in de jaren '60 vervulde de PSP een nuttige functie..." heette het in "Proletaries Links" in maart 1972. Dat de leden van de toenmalige actiegroep Proletaries Links konden worden geroyeerd was feitelijk het gevolg van een soort monsterverbond tussen "aan de ene kant mensen die helemaal niets in arbeidersstrijd zien, en aan de andere kant ex-CPN-ers die nu proberen hun politiek in de PSP voort te zetten" ("PL" nr.1)

Alleen in Nijmegen deden PSP en IKB mee aan de gemeenteraadsverkiezingen op basis van een gezamenlijk actieprogramma. De PSP-afdeling verklaarde zich echter bereid eventueel een programmatische binding aan te gaan met een progressief college, hetgeen in IKB-ogen betekent: medeverantwoordelijkheid nemen voor een kapitalistisch beheer. Desgevraagd deelde , tweede IKB-er op de lijst, mee dat het PSP-standpunt "voor ons niet te accepteren is".

Nieuw gebouw, nieuwe krant

Eind maart verscheen voor de laatste keer "Proletaries Links". Met ingang van 15 april '78 heet het partijorgaan van de IKB "Klassenstrijd" - Revolutionair Socialistisch Blad, "dat een bijdrage wil leveren aan de omverwerping van het kapitalisme en aan de vestiging van een arbeidersdemocratie volgens het radensysteem", aldus de redactionele verklaring in het eerste nummer.

Met deze naamsverandering wil de IKB tot uiting brengen, dat het karakter van het blad is gewijzigd. "Dit blad zal zo eerlijk en volledig mogelijk zijn in zijn verslaggeving; het zal niet alleen schrijven over acties en bewegingen waar de IKB een belangrijke rol in speelt; het zal niet alleen IKB-standpunten bevatten", schreef de redactie in het laatste PL-nummer.

Door het inbrengen van deze formule voert de IKB-leiding opnieuw richtlijnen uit die door en tijdens het laatste Wereld Congres van de Vierde Internationale zijn uitgevaardigd. Al eerder hadden o.a. de Franse en Engelse zusterorganisaties deze stap gezet. In Frankrijk werd bovendien het weekblad omgezet in een dagblad. De Engelse International Marxist Group veranderde eveneens de naam van hun blad, van "Red Weekly" in "Socialist Challenge".

Het ligt in de bedoeling dat de naam van het IKB-blad tevens gebruikt zal worden als aanduiding voor door de IKB georganiseerde bijeenkomsten. Zo werd op 30 juni 1978 een zogenaamd "Klassenstrijd-forum" belegd over Zuidelijk Afrika, Anti-Apartheidsbeweging Nederland en het pas opgerichte Zimbabwe-Komitees. Ook andere linkse organisaties kregen daar spreektijd aangeboden.

Vanaf begin april opereert de IKB vanuit een nieuwe ruimte, gelegen aan de St. Jacobstraat nr. 10-20 te Amsterdam. Dit "Rood Centrum" is nagenoeg permanent bemand. De redactie van "Klassenstrijd" zetelt er, alsmede de zogenaamde Financieel Economische Dienst en uiteraard het partij-secretariaat. Er is meer vergaderruimte en zelfs mogelijkheid om te overnachten.

Toekomst

Met de nieuwe krant, het nieuw partijgebouw en de verkiezingscampagne is feitelijk definitief een eind gekomen aan de zogenaamde "propagandistische" fase in de ontwikkeling van de IKB. De voormalige Aktiegroep Proletaries Links is uitgegroeid tot

een - wat in IKB-kring genoemd wordt - vóór-organisatie van de te vormen revolutionaire partij.

De organisatorische basis is gelegd om met de "interventie" te beginnen.

Deze interventie zal zich in de komende periode vooral toespitsen op de eis: Voor een 35-urige werkweek met behoud van loon.

De IKB-leiding is gematigd optimistisch over de mogelijkheid om rond het centraal uitgangspunt "kortere werken met behoud van loon" uiteenlopende groeperingen en organisaties samen te brengen. Zij denkt daarbij o.a. aan de organisatie van Katholieke Werkende Jongeren (KWJ), het jongerencontact van het NVV, vrouwenorganisaties schoolverlaters en zogenaamde randvakbonden als ABOP, ABVA en de Kunstenaarsorganisatie van het NVV. Tijdens de "IKB-ledendag" op 24 juni 1978 in Utrecht is deze nieuwe campagne formeel van start gegaan.

proletarisch links

ORGaan VAN DE INTERNATIONALE KOMMUNISTENBOND
NEDERLANDSE AFDELING VAN DE VIERDE INTERNATIONALE

18 DEC. 1977 Jrg. 6 nr. 24

IKB
90 CENT

Nummer 5

10 juni 1978

Prijs 1 gulden

klassen strijd

REVOLUTIONAIR SOCIALISTIES BLAD

BOND VOOR DIENSTPLICHTIGEN

Met vallen en opstaan probeert de "witte" BVD een bijdrage te leveren aan de "soldatenstrijd" en daarmee aan de strijd tegen het kapitalisme. Zeker het laatste jaar is het echter vooral bij struikelen gebleven. Afdelingen floreren niet meer of zijn opgeheven, er is gebrek aan kader en men slaagde er niet of nauwelijks in enige samenhang in de organisatie te brengen.

Deze teruggang heeft diverse oorzaken, waarvan als belangrijkste genoemd kunnen worden:

- de zuigkracht die van andere organisaties uitgaat naar met name de "burger" leden van de Bond;
- de "verburgerlijking" van de Vereniging van Dienstplichtige Militairen (VVDM) waarop de Bond sinds jaren (met afnemend succes) invloed tracht uit te oefenen;
- actie-moeheid onder soldaten, een overigens niet alleen in Nederland te constateren verschijnsel.

De "witte" BVD is er niet in geslaagd de positie terug te krijgen die zij aan het begin van de jaren 70 innam en het soldaten-activisme (voorzover daarvan nog sprake is) om te buigen in een door haar gewenste anti-militaristische en anti-kapitalistische richting.

Negende congres

In deze sfeer van onduidelijkheid over eigen identiteit en toekomst vond van 31 maart tot en met 2 april het negende congres van de Bond voor Dienstplichtigen plaats, in het gebouw "De Kameleon" te Rotterdam. Deze bijeenkomst maakte de 50 à 60 deelnemers wel duidelijk waar het in de BVD aan schort. Een congresganger verwoordde het als volgt:

"Binnen de BVD wordt veel gepraat, eigenlijk teveel. Eén van de punten is: wat heeft de voorrang, het kazernewerk of de voorlichting. Op zich zegt het al iets dat daar over gepraat moet worden."

IKB contra ROFU

Nog steeds manifesteren zich tijdens dit soort samenkomsten de verschillende stromingen binnen de BVD. Er zijn de "practici" die concrete maatregelen willen

om het "echte" kazernewerk weer van de grond te krijgen en die zich nagenoeg volledig willen blijven concentreren op de "soldaten-strijd". Tot deze categorie behoren o.m. enkele aanhangers van het Rood Front Utrecht (ROFU). Daar tegenover staat de groep die het noodzakelijk vindt het "hoe" en "waarom" ter discussie te stellen en het nut van de soldatenbeweging in relatie te brengen met (vermeende pre-revolutionaire) ontwikkelingen in andere sectoren van de maatschappij. Tijdens het congres was deze stroming duidelijk in de minderheid, waarmee impliciet de zwakke positie van de trotskistische Internationale Kommunistenbond werd blootgelegd.

De zwakte van de trotskistische vleugel vindt zijn oorzaak in het feit dat men er binnen de IKB nog niet in is geslaagd duidelijke richtlijnen op te stellen voor het bedrijven en coördineren van activiteiten in de krijgsmacht VVDM en BVD.

Kazernewerk prioriteit

Juist deze door de IKB-vleugel voorgestane oriëntering op andere sectoren dan die van het directe antimilitarisme heeft geleid tot verzwakking van de BVD en wel in die mate dat de vraag naar het bestaansrecht van de BVD (gelegen in de doelstelling "te voorkomen dat soldaten zich laten inzetten tegen de arbeidersklasse") aan de orde werd gesteld.

In de loop van het congres werd duidelijk dat her-oriëntatie op het kazernewerk en het vertalen daarvan in concrete maatregelen door de meerderheid van het congres werd toegejuicht. Elke BVD-afdeling zou voortaan eens in de twee maanden een zogenaamde recruten-avond organiseren. BVD-ers op kazernes zouden meer en beter door nabijgelegen (burger)afdelingen worden begeleid en ondersteund. Er zou weer intensiever in de directe omgeving van kazernes propaganda bedreven en met de Soldatenkrant gecolporteed worden. Rapportage vanuit afdelingen aan Politiek Komitee en Agitatie-commissie moest worden gegarandeerd en op kazerneniveau zouden initiatieven moeten worden genomen om de "zelforganisatie" van soldaten te bevorderen.

Als belangrijkste speerpunt voor de komende tijd werd de agitatie tegen de legering van een Tweede Brigade in West-Duitsland genoemd. In dat kader werd ook het voornemen opgevat om het Internationaal Secretariaat - een overblijfsel van het Anti-NATO congres in '74 - nieuw leven in te blazen.

In tegenstelling tot hetgeen tijdens het vorige congres gebeurde, "toen anderhalve man en een paardekop zich onder zware druk als kandidaten meldden" (kaderblad), leverde bemanning van het Politiek Komitee ditmaal geen problemen op.

Van het uit zes personen bestaande Polkom zijn er twee in actieve dienst.

- - -

DE "GROEP GLIMMERVEEN" EN DE VERKIEZINGEN

Na het verbod van de Nederlandse Volksunie (NVU) op 8 maart j.l. was Joop GLIMMERVEEN van plan deel te nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen in de grote steden onder de naam "Lijst Glimmerveen" of desnoods met een naamloze lijst. Aangezien echter wel duidelijk was, dat achter deze lijsten toch de ideeën van de verboden NVU schuilgingen, werd dit plan in de kiem gesmoord door een krachtig veto van de desbetreffende kiesraden en - in tweede instantie - van Gedeputeerde Staten van Noord- en Zuid-Holland.

*Hiermee was het verkiezingspel van de "volksnationalisten" althans voor dit jaar uitgespeeld. Wél trachtte de Hagenaar
nog de Haagse gemeenteraadsverkiezingen te laten verbieden, omdat hem "op deze manier zijn passief kiesrecht werd ontnomen". Doch ook deze vondst werd door de rechter niet gehonoreerd.*

Wat na dit alles nog resteerde, was publiciteit. Hiertoe lag het in de bedoeling van de "groep Glimmerveen" om een aantal openbare bijeenkomsten te organiseren onder andere naam en dit te combineren met het verspreiden van provocerende pamfletten. De organisatie van dit geheel lag blijkbaar toch boven de macht van de ex-NVU-ers, want het is bij een plan gebleven. Wellicht is de oorzaak van deze inactiviteit te vinden in de afwezigheid van "leider" GLIMMERVEEN, die immers precies in die periode de 14 dagen gevangenisstraf uitzat, opgelopen wegens het verspreiden van discriminerende pamfletten bij de "Turken-rellen" in Schiedam in 1976.

Het jaarlijkse congres van de NVU vond overigens wel doorgang, n.l. op 16 april in Hotel Figi te Zeist. De zaal was afgehuurd namens de "Club van 25", opgericht door de NVU voor "Steun aan de Volksnationale pers". Er waren ca 30 personen aanwezig. De voornaamste gesprekspunten waren de gemeenteraadsverkiezingen en het voortbestaan van de NVU. Wat dit laatste betreft kan worden opgemerkt, dat men de beroepsprocedure tegen het verbod wil doorvoeren tot en met het Europese Hof voor de Rechten van de Mens, maar dat tegelijkertijd gezocht wordt naar een nieuwe vorm en naam voor de NVU.

Hoewel er op dit moment geen concrete aanwijzingen zijn voor activiteiten, mag verwacht worden dat de "groep Glimmerveen", ook in de toekomst nog wel van haar zal laten horen.

OPLEVEND NEO-NAZISME, OOK IN NEDERLAND?

Nu de publiciteitsmedia al enige tijd melding maken van een toenemend internationaal neo-nazisme, lijkt het zinvol na te gaan wat zich in Nederland op dit gebied aandient.

Wanneer onder het begrip neo-nazisme wordt verstaan het streven naar de heroprichting van het nationaal-socialistische rijk zoals dat bestond onder Adolf HITLER, dan blijkt in Nederland geen enkele organisatie of groepering expliciet neo-nazistisch te zijn. Wel zijn er in Nederland enkele personen met neo-nazistische ideeën, maar

kan hier niet gesproken worden van "oplevend neo-nazisme".

Van de rechts-extreme groeperingen die in ons land een meer of minder kwijnend bestaan leiden, volgt hier een inventarisatie.

Nederlandse Volksunie (NVU), nu "groep Glimmerveen"

De NVU, in 1971 opgericht en onlangs tot verboden vereniging verklaard, heeft als meest in 't oog springend programmapunt het volksnationalisme. Hierin zitten duidelijk racistische trekken.

De huidige "groep Glimmerveen" is klein in aantal (hooguit 100 personen) en lijkt weinig militant. Door alle publiciteit van de afgelopen jaren is de aanhang eerder geslonken dan toegenomen. Buitenlandse contacten van de "groep Glimmerveen" ontbreken nagenoeg.

Uit de NVU zijn in de afgelopen jaren enkele personen naar voren gekomen, die een eigen koers gingen varen, uiteraard ná roeyement uit de NVU. De eerste daarvan was

B die nu actief is in twee organisa-

ties:

Comité Voortrekker

Dit pro-Zuid-Afrika-comité is een "gelegenheidscomité", opgericht door B . Op 10 december 1977 kwam dit comité in het nieuws, doordat er een rel ontstond bij een demonstratie pro-Zuid-Afrika van het Comité Voortrekker en een gelijktijdige demonstratie anti-Zuid-Afrika. In het verlengde van dit Comité Voortrekker lijkt te liggen:

Information Service Amajuba

Amajuba, postbus 1293 in Groningen, geeft een maandblad uit, getiteld "Johnny Reb".

B is één van de vaste medewerkers aan dit militant aandoende blad. Uit de inhoud van het blad blijkt, dat er contacten met rechts-extremistische organisaties over de hele wereld zijn, maar n.a.w. gaan deze contacten niet verder dan

de uitwisseling van lectuur. Welke omvang de Nederlandse lezerskring van het (overigens Engelstalige) blad "Johnny Reb" heeft is niet bekend.

Eind vorig jaar is een Amsterdams groepje NVU-leden, waarvan o.m. BRI en S deel uitmaken, zijn eigen weg gegaan. Al heeft deze groep zich tot nu toe niet als een organisatie ontpopt, gezien de militante uitlatingen van sommige leden, moet met een dergelijke ontwikkeling toch rekening worden gehouden.

Het Geschiedkundig Genootschap "De Wende"

"De Wende" werd in 1972 opgericht, met als doel "de herschrijving van de geschiedenis van de 2e Wereldoorlog", vanuit het gezichtspunt van oud-politieke delinquenten. "De Wende" zegt geen politieke doelstellingen te hebben. Het genootschap geeft een blad uit, waarop men zich niet abonneren kan. De (bescheiden) lezerskring bestaat, zoals wel duidelijk is, voornamelijk uit politieke delinquenten. Het blad wordt verzorgd door BEI en SC.

The Northern League (Noordbond)

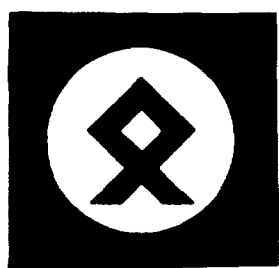
De Noordbond bestaat al sinds 1958 en wil "het culturele erfdeel en de identiteit van het Germaanse ras beschermen". De secretaris-generaal van deze bond is de Nederlander K. In Nederland heeft de Northern League slechts een handjevol leden en ook de buitenlandse activiteit beperkt zich voornamelijk tot de uitgave van het blad "The Northlander".

Politieke delinquenten

Weinig georganiseerde activiteit valt er te melden uit de hoek van de politieke delinquenten. De Jan Hartmanstichting, die de belangen van deze groep mensen behartigde, lijkt niet meer te bestaan. Een enkele maal willen groepjes "alte Kameraden" nog wel eens samenkomen, voor gezelligheid of herdenking, maar van politieke activiteit in engere zin is vooralsnog geen sprake.

Afsluitend kan gesteld worden, dat Nederland een zeer beperkt aantal rechts-extreme organisaties telt, met geringe aantallen leden en nog minder activisten. Internationaal gezien stellen de organisaties zich over het algemeen nogal geïsoleerd op.

The Northlander

JOOP GLIMMERVEEN
VOOR EEN BLANK
NEDERLAND

Wij Nederland

de Wende

III. MINDERHEDEN - ACTIVISME - TERRORISME

MOLUKKERS: RECENTE ONTWIKKELINGEN

Na de turbulente ontwikkelingen, zowel op politiek (Mlukkennota, oriëntatiereizen etc.) als op gewelddadig terrein (aanslag , bezetting Provinciehuis) gedurende de eerste maanden van dit jaar, kwam de Mlukse gemeenschap halverwege het tweede kwartaal ogenschijnlijk weer in rustiger vaarwater.

De na iedere Mlukse terreuractie waarneembare spanningen bleven ook nu weer na de actie contra het Provinciehuis lang aanhouden en hadden met name in Assen een explosief karakter. Het duurde tot na de herdenking van de RMS-proclamatie op 25 april alvorens er weer van een enigszins normale verhouding Mlukkens - Nederlandse overheid/bevolking sprake was.

De betrekkelijke rust - mede bewerkstelligd door de behoefte bij de Mlukkens zelf aan bezinning - werd niet of nauwelijks verstoord door de herdenking op 11 juni van de in 1977 omgekomen Mlukse treinkapers en het proces op 15 en 16 juni tegen de drie bezetters van het Provinciehuis.

Overigens dient hierbij te worden aangetekend, dat in het recente verleden ook in perioden van ogenschijnlijke ontspanning Mlukkens bezig waren met voorbereidingen voor terroristische activiteiten.

Nasleep bezetting Provinciehuis te Assen

De bezetting van het Provinciehuis te Assen, op 13 en 14 maart 1978 heeft noch tijdens noch na de actie bijval van enige betekenis uit de Molukse samenleving gekregen. Weliswaar heeft de Molukse eenheidsbeweging, de Badan Persatuan, tijdens haar congres op 1 april te Moordrecht de achterban verzocht per Moluks gezin f 50,- ter beschikking te stellen voor de verdediging van de drie terroristen, een echte adhesie-betuiging is achterwege gebleven.

Onder de Molukkens in Assen en Bovensmilde, waren er die zich negatief uitten over de actie. Zij vonden dat de wijze waarop de terroristen weerstand hadden geboden bij de aanval van de Mariniers eigenlijk afbreuk had gedaan aan de goede "faam" die Molukkens bij voorgaande terroristische activiteiten hadden verworven. De mening werd dan ook verkondigd, dat een eventueel volgende actie veel "harder" zou moeten zijn en dat eerder zou moeten worden overgegaan tot executies teneinde de ernst van een ultimatum te benadrukken.

Na de actie was er in Assen nog wekenlang sprake van een bijzonder gespannen situatie. Het sterk provocatieve gedrag van Molukse jongeren en een stroom van anonieme berichten over nieuwe acties, droegen daartoe in belangrijke mate bij. Het duurde tot eind april voor er weer van een enigszins normale situatie sprake was.

Herdenking RMS-proclamatie op 25 april 1978

Zowel te Den Haag als te Nijmegen, waar respectievelijk de MANUSAMA- en de TAMAELA-groepering de RMS-proclamatie hebben herdacht, waren in vergelijking met voorgaande jaren aanzienlijk minder Molukkers aanwezig. In Den Haag lag het aantal aanwezigen zelfs circa 2.000 lager.

Of deze verminderde belangstelling het gevolg was van interne conflicten binnen de Molukse gemeenschap dan wel aangeeft, dat het RMS-ideaal enigszins aan kracht begint in te boeten, laat zich thans nog niet beoordelen.

In beide plaatsen hadden de herdenkingen een rustig verloop. Toch trok in het bijzonder de bijeenkomst in Den Haag de aandacht vanwege het besluit van Molukse zijde om de eigen ordedienst (KPK) toch geuniformeerd te laten optreden, zulks met het doel een proefproces uit te lokken. Naar alle waarschijnlijkheid als gevolg van het beheerste politie-optreden is een - ook van Molukse zijde verwachte - confrontatie tussen Molukkers en politie uitgebleven. De gemeentepolitie van Den Haag verbaliseerde een achttal geuniformeerde KPK-leden, maar dit gebeurde op een dusdanige wijze en plaats dat ongeregelheden uitbleven.

De herdenking in Den Haag had wederom tot leidraad de concessieloze voortzetting van het streven naar een onafhankelijke Republiek Maluku Selatan. Meerdere Molukkers hielden de aanwezigen verder voor, dat het gebruik van geweld ter nastreving van hun ideaal een niet te rechtvaardigen zaak is.

In Nijmegen waar in voorgaande jaren de "commando's" van de TAMAELA-groepering in uniform acte de présence gaven, had men zich dit jaar aan de voorschriften van het Ministerie van Justitie gehouden, zodat de politie niet verbaliserend hoefde op te treden. De bijeenkomst in Nijmegen stond verder in het teken van TAMAELA's contacten met de Afrikaanse staat Benin. Met het hoog opgeven van (mogelijke) nieuwe internationale contacten wist "generaal" TAMAELA zijn enthousiaste achterban als steeds te boeien.

Het optreden van "generaal" TAMAELA in het buitenland vraagt van zijn achterban overigens nog altijd grote financiële offers.

Herdenking op 11 juni

Op initiatief van de Molukse jongerenorganisatie, de Susunan Pusat Pemuda en Pemuda Masjarakat werden voorbereidingen getroffen voor de herdenking op 11 juni van de in 1977 omgekomen zes Molukse treinkapers. Hoewel de organisatoren hebben getracht de herdenking een landelijk karakter te geven was de animo om deze herdenking, die gepaard zou gaan met een "stille mars" naar de begraafplaats, tamelijk gering. Circa 600 Molukkers, voornamelijk afkomstig uit de woonwijken van Assen en Bovensmilde, woonden de rustig verlopen bijeenkomst bij.

ONTWIKKELINGEN ROND HET PALESTIJNSE TERRORISME

In het laatste half jaar heeft een tweetal gebeurtenissen een grote rol gespeeld in de Palestijnse problematiek, te weten het vredesinitiatief van SADAT en de Israëlische inval in het zuiden van Libanon. Door deze gebeurtenissen is de kloof tussen extremistische en gematigde Arabieren in aanzienlijke mate verdiept en vormen niet langer alleen Israël en het Westen, maar ook gematigde Arabieren een doelwit voor terroristische activiteiten van extremistische Arabieren.

De algemene situatie

Het met de reis van de Egyptische president ANWAR SADAT naar Jeruzalem (19 - 21 november 1977) ingezette Egyptisch - Israëlische overleg wordt in Palestijnse kringen ervaren als een wezenlijke bedreiging van de Palestijnse positie. Men is bevreesd, dat Egypte bereid zal blijken te zijn om met voorbijgaan aan de veel bezongen Arabische solidariteit een afzonderlijk accoord met Israël te sluiten.

Het vredesinitiatief van SADAT heeft de radicale Arabische staten en alle Palestijnse organisaties naar elkaar toe gedreven. Tijdens een haastig in Tripolis belegde conferentie werd een "Front van Standvastigheid" opgericht door Algerije, Lybië, Syrië, Zuid-Jemen en de PLO. Irak vond de ideeën van dit gezelschap nog te gematigd en sloot zich derhalve niet aan.

De Israëlische militaire actie in het zuiden van Libanon heeft de Palestijnse organisaties hard geraakt. Hun talrijke in de loop der jaren opgebouwde bases werden verwoest, terwijl grote wapenvoorraden in handen van de Israëli's vielen. Voorts werd het voor de Palestijnen vrijwel onmogelijk om vanuit Libanon nog langer acties tegen Israël uit te voeren.

Doordat het voor hen reeds langer zeer moeilijk was om vanuit Egypte, Jordanië en Syrië acties tegen Israël te ondernemen, lijkt nu een situatie te zijn ontstaan, waarin het voor de Palestijnen vrijwel onmogelijk is geworden om Israël via land aan te vallen.

Overigens leerde de Israëlische inval in Libanon de Palestijnen, dat zij niet al te veel moeten verwachten van hun partners in het "Front van Standvastigheid". De radicale Arabische staten reageerden slechts verbaal op het Israëlische optreden. Het gevolg van deze "onstandvastigheid" is, dat steeds meer Palestijnen het gevoel krijgen, dat zij in wezen alleen staan en dat zij het conflict met Israël zelf tot een oplossing zullen moeten brengen.

De Palestijnse organisaties

De grote, gevestigde Palestijnse organisaties ("Al Fatah", "Al-Saiqa", het Peoples Front for the Liberation of Palestine (PFLP), het Democratic Front (DFLP) en het PFLP/General Command) lijken nog steeds vast te houden aan de beslissing, die zij in het midden der zeventiger jaren namen, om geen acties buiten het conflictgebied uit te voeren.

Door de hiervoor gememoreerde ontwikkelingen in het Midden-Oosten beginnen extremistische elementen in de verschillende organisaties zich echter wel weer sterker te roeren. Dit maakt het voor de leiding van de diverse grote organisaties er niet eenvoudiger op de extremisten in de achterban onder controle te blijven houden.

Van de genoemde Palestijnse organisaties hebben zich trouwens in de afgelopen jaren reeds een aantal extremistische groepjes afgescheiden. Deze "splinters" (de groep rond Wadih HADDAD, de groep rond Sabri AL-BANNA en het Palestine Liberation Front (PLF)-opereren voornamelijk vanuit Bagdad en willen zich niet neerleggen bij de door de grote organisaties genomen besluiten om te stoppen met acties buiten het conflictgebied.

Doordat de door de splinter-groepen uitgevoerde acties in veel sterkere mate de aandacht trekken dan de politieke daden van de grote organisaties, gaat er van deze splinters een zuigkracht uit naar met name de jongeren in de vluchtelingskampen. Hierdoor kunnen de grote organisaties op een gegeven moment gedwongen worden wederom acties buiten het conflictgebied uit te voeren.

Uitgevoerde acties

Rond de jaarwisseling vond in West-Europa een aantal bomaanslagen (of pogingen daartoe) plaats, gericht tegen Egyptische doelen. De indruk bestaat, dat het hierbij ging om spontane activiteiten van lokale groeperingen en niet om vanuit het Midden-Oosten gedirigeerde acties.

Voorts vonden begin dit jaar aanslagen plaats op Arabieren, die sympathiseerden met het vredesinitiatief van SADAT.

Medio mei voerden Palestijnse commando's voor het eerst sinds lange tijd weer een tegen Israël gerichte actie in Europa uit: Een drietal Arabieren opende het vuur op aanwezige "El-Al"-passagiers op de luchthaven Orly. Deze actie werd gepresenteerd als een wraakoefening voor het Israëlische ingrijpen in het zuiden van Libanon. Naar alle waarschijnlijkheid behoorden de daders tot een factie van het PFLP.

- - -

POLITIEKE ACTIVITEITEN ONDER TURKSE GASTARBEIDERS

In de Turkse gemeenschap in ons land concentreren de politieke activiteiten zich rond twee polen: de communistische "Turkse Arbeidersvereniging in Nederland" (HTIB) en de ultra-rechtse "Partij van de nationale beweging" (MHP). Regelmatig komt in perspublicaties naar voren dat deze polarisatie leidt tot onderlinge conflicten, waarbij de als (neo-) fascistisch aangeduide "Grijze Wolven" meestal als de schuldigen worden aangewezen. In dit soort berichtgeving worden met "Grijze Wolven" kennelijk leden van de MHP bedoeld, die inderdaad soms een wolvenkop (symbool van de MHP) op hun kleding dragen. Georganiseerde activiteiten van de echte "Grijze Wolven", de organisatie van MHP-jongeren, zijn in ons land evenwel niet geconstateerd.

De "Turkse Arbeidersvereniging in Nederland"

De HTIB (Hollanda Türkiyeli Isçiler Birliđi), in Nederland in 1974 opgericht, is een communistische vereniging die na enige tijd verdeeld te zijn geweest in een pro-Russische en een pro-Chinese vleugel, thans volledig op Moskou georiënteerd is. De nog bestaande maoïstische minderheid wordt stilzwijgend getolereerd zolang deze zich conformeert aan het officiële HTIB-standpunt. Als voornaamste programmapunten van de HTIB worden genoemd:

- Ondersteuning van de strijd van het Turkse volk, onder aanvoering van de arbeiders, teneinde een volledig onafhankelijk, geïndustrialiseerd Turkije met democratische rechten en vrijheden tot stand te brengen. De Turkse arbeiders moeten een onderdeel van deze strijd zijn.
- Turkse arbeiders in Nederland moeten dezelfde rechten krijgen als Nederlandse arbeiders.

In totaal telt de HTIB + 120 leden, verdeeld over een achttal afdelingen waarvan Amsterdam de grootste is. In Amsterdam oefent de HTIB grote invloed uit op de HTKB (Turks Vrouwencomité in Nederland) en op het Turks Cultureel Centrum.

Verbindingen buiten Nederland

De HTIB is sinds 1976 aangesloten bij de ATTF (Avrupa Türkiyeli Toplumcular Federasyonu), de pro-Russische Communistische "Federatie van Turkse Socialisten in West-Europa".

De belangrijkste reden voor deze aansluiting is dat de ATTF, die in München zijn zetel heeft, als enige organisatie openlijk de in Turkije officieel verboden Turkse Communistische Partij steunt.

Eveneens in 1976 heeft de HTIB zich aangesloten bij het TBOK (Türkiye Baris ve Ozgürlük Komitesi), het Turkse Onafhankelijk Vrijheidskomitee. In dit komitee hebben in 1975 + 37 verschillende Turkse bewegingen in West-Europa, die ongeveer hetzelfde beogen als de HTIB, zich verenigd. De HTIB steunt de communistische vakbond DISK in Turkije, die op zijn beurt weer de volkspartij CHP, o.l.v. ECEVIT steunt.

De HTIB geeft het blad "Gerçek" uit.

De Partij van de Nationale Beweging

De MHP (Milliyetçi Hareket Partisi) is in 1957 in Turkije ontstaan uit een samengaan van de Republikeinse Boerenpartij en de Republikeinse Nationale Partij. Sinds juni 1965 is Alparslan TÜRKESJ voorzitter van deze straf geleide partij (TÜRKESJ was tijdens de vorige regering-DEMIREL één van de vice-premiers van Turkije).

De MHP is een nationalistische, racistische partij, die zich zeer anti-communistisch opstelt en die een corporatief georganiseerde maatschappij nastreeft.

In Turkije werden o.l.v. TÜRKESJ jeugdgroepen opgericht onder de naam "TÜRKESJ Grijs Wolven". De leden van deze groepen krijgen een para-militaire opleiding. Deze jeugdgroepen dragen door hun optreden tegen linkse tegenstanders in Turkije bij tot verdere polarisatie tussen politiek linkse en rechtse groeperingen.

MHP-activiteiten in Nederland

In Nederland werden begin 1976 voor het eerst activiteiten van de MHP waargenomen. Op 15 februari 1976 werd in Rotterdam een propagandistische bijeenkomst gehouden door de MHP.

Voorafgaande aan deze vergadering werden manifesten verspreid, waarin o.a. gesteld werd dat de MHP in Turkije geleidelijk opgang maakt en dat zulks ook in West-Europa dient te geschieden.

Sinds deze bijeenkomst zijn er in ons land meerdere MHP-vergaderingen geweest. De kern van de MHP in Nederland bestaat thans uit + 50 leden.

Leider van de MHP in Nederland is de in Rotterdam woonachtige
Hij is tevens voorzitter van de op zijn adres ingeschreven "Idealistische Turkse
Werknemers Vereniging" (UTID), een mantelorganisatie van de MHP.

Ondanks de publiciteit omtrent "Grijze Wolven" staat niet vast dat deze jonge-
renorganisatie op enigerlei wijze functioneert. Ten onrechte werden MHP-verga-
deringen in de pers aangeduid als vergaderingen van "Grijze Wolven".

Nationale Turkse Arbeidersvereniging

(HMTIC: Hollanda Milliyetci Türk Isçileri Cemiyeti).

Deze vereniging heeft zijn zetel in Amsterdam en telt + 300 leden.

De HMTIC, ook wel HMTI, MTIC of NTA genoemd, is niet communistisch en distan-
cieert zich tevens van de MHP. Men tracht de HTIB (= communistische) invloed
op het "Turks Cultureel Centrum" in Amsterdam terug te dringen.

ANTI FASCISME KOMITEE AMSTERDAM

Met als directe aanleiding de conflicten die binnen de Marokkaanse gemeenschap hier te lande gerezen zijn tussen de zogenaamde AMICALES en het Komitee Marokkaanse Arbeiders in Nederland (KMAN) begonnen begin '78 enkele organisaties in Amsterdam besprekingen om tot een Antifascisme Komitee te komen. De onderhandelingen verliepen nogal moeizaam vanwege de verschillende geaardheid van de deelnemende partijen, te weten: KMAN, HTiB, PSP, CPN, IKB PvdA, PPR, Christenen voor het Socialisme en de KMAN-HTiB-steunkomitees.

De impasse in de onderhandelingen werd min of meer doorbroken toen de voorman van de Nederlandse Volksunie, GLIMMERVEEN, aankondigde - ondanks een gerechtelijk verbod van zijn organisatie - toch aan de (raads-)verkiezingen te zullen deelnemen. Begin maart werd het Anti Fascisme Komitee Amsterdam, AFKA, opgericht. Belangrijkste programmapunt werd, aldus het IKB-partijblad: eenheidsactie van buitenlandse en Nederlandse arbeidersorganisaties tegen NVU, AMICALES en "Grijze Wolven".

Ook in Den Haag verenigden zich groeperingen w.o. de IKB tegen GLIMMERVEEN's voornemen met een naamloze lijst aan de verkiezingen deel te nemen.

Noch het AFKA, noch het komitee in Den Haag beogen een verbod van "fascistische"organisaties; enerzijds omdat de wet niet toereikend blijkt te zijn - zoals de "affaire GLIMMERVEEN" aantoonde -, anderzijds omdat gevreesd wordt dat een verbod leiden zal tot ondergrondse en daardoor moeilijker te bestrijden activiteiten.

In een op 24 april in Den Haag verspreid pamflet heet het dan ook dat de arbeidersklasse zelf zich ertegen moet verweren, zonder te vertrouwen op wettelijke regelingen. "We zullen het de fascistten dan ook op alle mogelijke manieren onmogelijk maken naar buiten toe op te treden."

Getracht zal daarom worden tegen te gaan dat organisaties als NVU, AMICALES en "Grijze Wolven" in staat worden gesteld vergaderingen te houden, propaganda-materiaal te drukken en te verspreiden of op andere wijze hun ideeën en wensen naar voren te brengen.

ACTIVISTENKERNEN ROOD VERZETSFRONT

De van de drie RAF-gevangenen in Nederland afkomstige richtlijnen, m.b.t. de wijze waarop in Nederland de (gewapende) strijd gevoerd moet worden hebben hun uitwerking niet gemist. In navolging van conform deze richtlijnen in Den Haag (Ministerie van Algemene Zaken) en Hilversum (VARA-studio) uitgevoerde (bezetting-)acties, waren recentelijk activisten uit kringen van het Rood Verzetsfront, het Medisch Juridisch Comité voor Politieke Gevangenen en het inmiddels ter ziele gegane Anti-Repressie Front betrokken bij een poging tot brandstichting d.m.v. een molotov-cocktail in de Allianz-verzekeringsmaatschappij te Amsterdam en bij een anti-Israël-actie rond het Congresgebouw te Den Haag.

Actie Allianz-verzekeringsmaatschappij

Bij de in de nacht van 4 op 5 mei j.l. op de Allianz-verzekeringsmaatschappij gerichte poging tot brandstichting

werden allen aangehouden.

een op de actie betrekking hebbende verklaring met de navolgende inhoud:

"op de avond van 4 mei 1978 hebben wij de Allianz-bank, als vertegenwoordiger van het Duitse imperialisme, aangevallen. Terwijl het Nederlandse volk de slachtoffers van het oude Duitse fascisme herdenkt, herdenken wij op deze manier niet alleen hen maar alle strijders, die gevallen zijn in de anti-imperialistische strijd. In het bijzonder onze kameraden die vermoord zijn door het nieuwe Duitse fascisme.

Niet door een pacifistische 1 minuut stilte maar door het georganiseerde verzet zal het imperialisme overwonnen worden.

Vandaag was het Duitse imperialisme ons doel, we zullen echter niet ver-

geten dat ook Nederland deel uitmaakt van het internationale imperialisme.

Organiseer de anti-imperialistische strijd op alle nivo's!

Revolutionaire Kern."

Actie Congresgebouw Den Haag

Ongeveer 25 activisten uit Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Breda voerden op 11 mei j.l. rond het Congresgebouw te Den Haag, waar een bijeenkomst plaatsvond ter viering van het 30-jarig bestaan van de staat Israël, een (protest-)actie uit. Daarbij werden anti-Israëliëse en pro-Palestijnse leuzen meegevoerd en bij aankomst van leden van het Koninklijk Huis werd met vuurwerk gegoid. Enkele demonstranten werden aangehouden.

Verwachting

Naar het zich laat aanzien zullen dergelijke acties gecontinueerd worden waarbij:

- de acties uit veiligheidsoverwegingen en v.z.v. noodzakelijk onder steeds andere organisatie -namen uitgevoerd zullen worden en
- het accent gelegd zal worden op met name "het repressieve karakter" van West-Duitsland, Israël en Nederland.

Rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat uit deze kringen recruterings plaatsvinden voor tenminste het verlenen van hand- en spandiensten aan de terroristische kernen van organisaties als de Rote Armee Fraktion, het Volksfront voor de bevrijding van Palestina (PFLP) en de Rode Brigades.

= = =

IV. DE BEVEILIGING-BEVORDERENDE TAAK VAN DE BVD

BEVEILIGINGSRISICO'S BIJ HET GEBRUIK VAN SCHRIJFMACHINES

Het gebruik van de schrijfmachine kan risico's opleveren m.b.t. de beveiliging van de op deze machine verwerkte (gerubriceerde/ geclassificeerde) informatie. De mogelijkheden om de begeerde informatie te verkrijgen zijn: analyse van het schrijfmachinelint en van het gebruikte carbonpapier, acoustische analyse en opvang van electromagnetische straling. De gevaren van onzorgvuldigheid met linten en carbonpapier worden reeds lang onderkend. Er vinden nog studies plaats om de juiste omvang van de andere genoemde risico's vast te stellen.

Schrijfmachinelint

De tekst welke met behulp van een nieuw schrijfmachinelint (standaardtype) wordt afgedrukt, kan op zeer eenvoudige wijze worden teruggelezen. Naarmate het aantal malen dat het lint opnieuw langs het afgedrukte gedeelte passeert, toeneemt, wordt de leesbaarheid slechter en tenslotte tot nul gereduceerd. Het eenmalig te gebruiken schrijfmachinelint (het zogenaamde carbonlint) moet in dit opzicht als meest gevaarlijk worden aangemerkt.

Een oplossing van dit probleem is een gemakkelijk uit de machine te verwijderen cassette te gebruiken, welke op de voorgeschreven wijze kan worden opgeborgen of vernietigd. Ook kan gebruik worden gemaakt van cassettes met een lint op nylonbasis, welke geen geheugen heeft voor de afgedrukte tekens, zodat aflezen van de tekst niet mogelijk is.

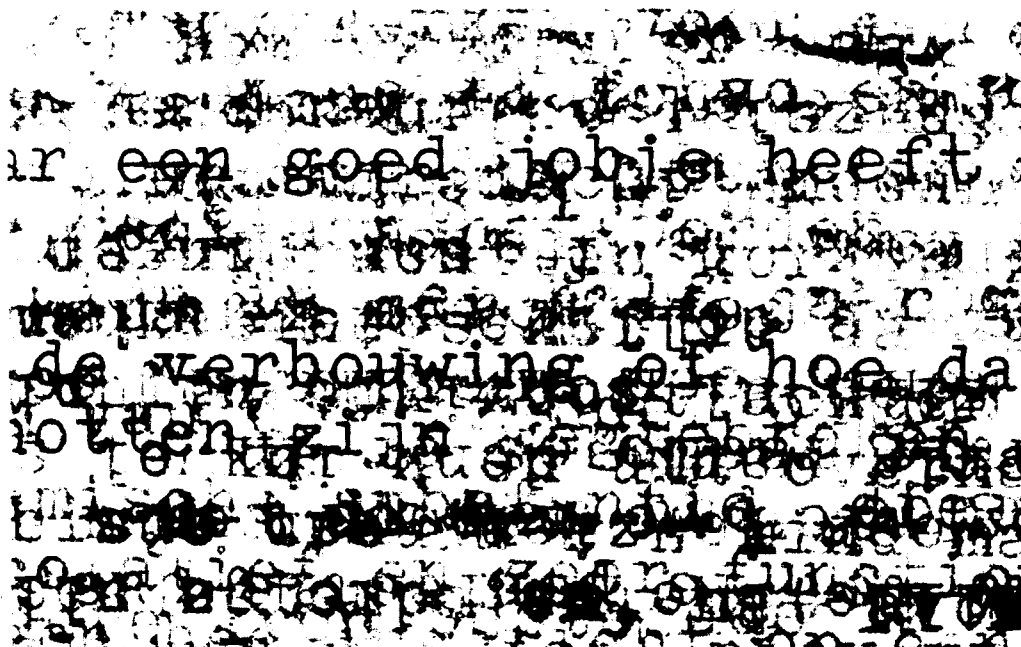
Carbonpapier

Carbonpapier dat gebruikt wordt voor de duplicering van geschreven of getypte teksten is zeker wanneer het nieuw is, zeer goed leesbaar. Uit onderzoeken is komen vast te staan dat ook carbonpapier dat reeds vele malen is gebruikt voor duplicering van telkens weer andere teksten en waaruit ogenschijnlijk niets meer is af te leiden, toch leesbaar gemaakt kan worden al staan de regels of tekens geheel door elkaar heen geschreven.

Bij de analyse kan o.a. worden uitgegaan van de vaste regel en tekenafstanden van de schrijfmachine.

De verschillende teksten behoeven niet met dezelfde machine of hetzelfde type machine te zijn vervaardigd.

Gezien de bestaande risico's op dit terrein is het nodig dat carbonpapier op dezelfde wijze beschermd wordt als de getypte documenten en de copieën daarvan.

Acoustische analyse

Bij sommige typen schrijfmachines is het mogelijk door analyse van de uit de bij het afgedrukt worden van de verschillende letters en tekens ontstane karakteristieke geluiden tekstinformatie terug te winnen.

De geluiden dienen dan voor ander onderzoek te worden geregistreerd waarbij uiteraard het stoorniveau van de omgeving niet te hoog mag zijn.

In het algemeen is het niet noodzakelijk dat alle tekens een uniek geluidsbeeld voortbrengen.

Wanneer een gedeelte van de tekens te onderscheiden is, is de inhoud van de tekst of althans het grootste gedeelte ervan al terug te winnen.

Op die plaatsen waar gezien de aard van de verwerkte informatie met dergelijke gevaren rekening moet worden gehouden, zullen de ruimtes waar het geluid van de machines kan worden opgevangen binnen het beveiligde gebied moeten liggen.

Ook moet er rekening mee worden gehouden dat vanuit ruimtes waarin illegale zendertjes zijn verborgen niet alleen het gesproken woord kan worden onderschept maar mogelijk ook de informatie kan worden verkregen welke op de schrijfmachine wordt verwerkt.

Electromagnetische straling

Bij de elektrische schrijfmachine wordt, o.a. ter verhoging van de typesnelheid, het comfort en de regelmaat van het schrift gebruik gemaakt van electriciteit als krachtbron (bijv. een motor) voor het aandrijven van het afdrukmechanisme.

De motor loopt tijdens het bedrijf continue en draagt aan het afdrukmechanisme (dat kan bestaan uit een arm, bol of schijf met tekens) een bepaalde hoeveelheid energie voor het afdrukken over, die niet voor elk teken gelijk is; sommige tekens of groepen van tekens vergen meer energie dan andere tekens of groepen van tekens en dit resulteert telkens in een andere reactie in de motor. Deze verschillen in belasting kunnen resulteren in een bepaald electromagnetisch impulspatroon dat bijv. via de netvoedingskabel wordt voortgeleid of direct in de vrije ruimte wordt uitgestraald.

Ook kunnen toevallig in de buurt van de machine liggende geleiders voor "transport" van het impulspatroon zorgdragen.

Elk type of merk elektrische schrijfmachine kan zo een bepaald karakteristiek patroon genereren, dat met een daarvoor geschikt medium kan worden ontvangen en nadien geanalyseerd.

Onderdrukking van deze straling is moeilijk of slechts ten dele mogelijk.

Een type schrijfmachine dat momenteel een grote opgang maakt, is de elektronische schrijfmachine, ook wel "wordprocessor" genaamd. Een dergelijke schrijfmachine komt in vele verschijningsvormen voor.

Een veel gebruikte opstelling is:

- een toetsenbord;
- een beeldscherm eenheid;
- een opslagmogelijkheid voor de (gevisualiseerde) gegevens;
- een afdrukeenheid (printer voor het maken van een "hard copy").

De processen vinden in het algemeen plaats onder besturing van een centrale verwerkingseenheid, waarin ook een tijdelijk geheugen (buffer) is opgenomen.

De voordelen van een word-processor zijn evident. De op het beeldscherm zichtbaar gemaakte tekst kan makkelijk worden gewijzigd. De volgorde kan worden veranderd, tekens, zinnen of alinea's kunnen worden gewijzigd of tussengevoegd, verwijderd, etc. Met een simpele druk op de knop kan de op de beeldbuis weergegeven tekst worden afgedrukt.

Bovendien kan een dergelijke tekst in een opslagmedium (schijf, magneetkaart of magneetband) worden "bevroren" zodat de tekst naderhand opnieuw kan worden afgedrukt.

Standaardformulieren, standaardbrieven, voorschriften e.d. kunnen zo worden vastgelegd terwijl variabelen (namen, adressen, data, e.d.) kunnen worden ingebracht.